

SU-UYUMSUZ DEFNE KAMAN'IN MACERALARI ADLI ROMANDA BÜYÜLÜ GERÇEKÇİLİK EKSENİNDE KÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİK VE ÖTEKİLEŞTİRME SÖYLEMLERİ

THE NOVEL *THE ADVENTURES OF MISFIT DEFNE KAMAN -WATER* IS
BASED ON AN ANALYSIS OF DISCOURSES SURROUNDING CULTURAL
DIVERSITY AND MARGINALIZATION WITHIN THE FRAMEWORK OF
MAGICAL REALISM

ŞENAY KAYGIN*

Sorumlu Yazar

Öz

Bu çalışmada, büyülu gerçekçilik ekseninde kültürel çeşitlilik ve ötekileştirme söylemleri analiz edilmiştir. Buket Uzuner'in *Su-Uyumsuz Defne Kaman'ın Maceraları* adlı romanı folklorik ve mitolojik söylemler ışığında kültürel çeşitlilik ve ötekileştirme açısından incelenebilecek zengin veriler içermektedir. Ayrıca çalışmada, yazarın farklı anlatım tarzı çerçevesinde, kökeni Alman edebiyatının Romantik dönem yazarlarından Novalis'e dayanan büyülu gerçekçilik anlatım biçimine dayalı bir inceleme yapılmıştır. Büyülu gerçekçi anlatım tarzının izlerinin Şamanlığa ve mitlere dayandığı tespit edilerek fantastik ve tuhaf olarak algılanan gerçekçi öğelerin rüyalar ve mitolojik göndermeler bağlamında romana bilinçli olarak yerleştirilmiş olduğu görülmüştür.

Yazarın, *Uyumsuz Defne Kaman'ın Maceraları* adını taşıyan ve bir tabiat dörtlemesi niteliğinde olan romanları, ekolojik farkındalığa dikkat çekerek, çevre sorunlarını yeniden gündeme getirmektedir. Yazar, romanda tüm canlıların eşit değerde olduğunu ileri sürerek doğanın ve yaşamın kutsandığı kadim Türk geleneklerinden Şamanlıkta "Su" öğesinin ve "Kutadgu Bilig" eserinin Türk tarihi ve kültürü açısından önemini vurgulamaktadır.

Romanda kültürel farklılıkları yansıtmaya açısından işlenen konular arasında Şaman inancı gibi çeşitli dünya görüşlerinin sunduğu kültürel çeşitliliğin yanı sıra mezhep farklılıkları üzerinde durulmaktadır. Bu bağlamda eserde Alevi genç Ümit ile Sünni genç kız Tasvir'in aşkı da ele alınan özgün örneklerden biridir. Eser, geçmiş kuşakların deneyimlerinden aktarılan aile içi travmaların yol açtığı psikolojik, ruhsal ve fiziksel sorunların, aile dizimi ve bunun sonucunda ortaya çıkan köken ve aile kaderi birlikteliğinin Şaman inancıyla ilişkisi açısından da ele alınmıştır. Çalışmada, örnek ve alıntılarının incelenmesi noktasında metin çözümleme ve yorumlama odaklı bir analiz gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Büyülu Gerçekçilik, Kültürel Çeşitlilik, Ötekileştirme, Şamanlık, Aile Dizimi.

Abstract

Buket Uzuner's novel *The Adventures of Misfit Defne Kaman -Water* contains rich data that can be analyzed in terms of cultural diversity and marginalization in the light of folkloric

Araştırma Makalesi / Künye: KAYGIN, Şenay. "Su-Uyumsuz Defne Kaman'ın Maceraları Adlı Romanda Büyülu Gerçekçilik Ekseninde Kültürel Çeşitlilik ve Ötekileştirme Söylemleri". Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, 113 (Mart 2025), s. 369-384. <https://doi.org/10.60163/tkhcbva.1560369>

* Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, E-mail: senay.kaygin@atauni.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6190-2591.

and mythological discourses. In addition, in the study, an examination was made based on the magical realism narrative style, which originates from Novalis, one of the Romantic period writers of German literature, within the framework of the author's extraordinary narrative style. It was determined that the traces of the magical realist narrative style were based on Shamanism and myths, and it was seen that realistic elements perceived as fantastic and strange were consciously placed in the novel in the context of dreams and mythological references. The author's novels, which bear the title *The Adventures of Misfit Defne Kaman* and are a nature quadrilogy, draw attention to ecological awareness and bring environmental problems back to the agenda. In the novel, the author emphasizes the importance of the "Water" element in Shamanism, one of the ancient Turkish traditions where nature and life are sanctified, and the work "Kutadgu Bilig" in terms of Turkish history and culture by arguing that all living things are of equal value. Among the topics covered in the novel in terms of reflecting cultural differences, the cultural diversity offered by various worldviews such as the Shaman belief as well as sectarian differences are emphasized. In this context, the love between the young Alevi Ümit and the young Sunni girl Tasvir is one of the striking examples discussed in the work. The work also addresses the psychological, spiritual, and physical problems caused by intra-family traumas transmitted from the experiences of past generations, family constellation, and the resulting unity of origin and family destiny in terms of the Shaman belief. In the study, an analysis focused on text analysis and interpretation was carried out in terms of examining the samples and quotations.

Key Words: Magical Realism, Cultural Diversity, Othering, Shamanism, Family Constellation.

Giriş

Buket Uzuner, *Uyumsuz Defne Kaman'ın Maceraları* adını taşıyan ve bir tabiat dörtlemesi niteliğinde olan eserlerinde, ekolojik farkındalığa dikkat çekerek çevre sorunlarının da yeniden gündeme gelmesine katkıda bulunmuştur. Yazar, ele aldığı dörtlemesinde eko-kurgu ve iklim kurgu türlerine ağırlık vererek bu alanlara önemli katkılar sağlamıştır. Dörtlemenin ilk kitabı *Su* (2012), ikinci kitabı *Toprak* (2015), üçüncü kitabı *Hava* (2018) ve dördüncü kitabı *Ateş* (2023) yılında yayımlanarak edebiyat dünyasına kazandırılmıştır.

Su-Uyumsuz Defne Kaman'ın Maceraları, adlı romanda Defne karakterinin ekonomik ve duygusal anlamdaki özgürlüğünün yanı sıra kadın kimliğini kazanırken verdiği mücadele de konu edilmiştir. Roman bu özelliklerin dışında eco-feminist bir okuma olanağı da sunmaktadır. Su kültürünü merkeze alan roman çok katmanlı bir yapıya sahiptir ve romanın daha en başında içe içe girmiş olan birden çok olayın ip ucu verilir. Eserde bütün canlı varlıkların eşit bir değerde olduğunu kabul eden doğanın ve yaşamın kutsandığı kadim Türk geleneklerinden olan Kamanlık / Şamanlıkta "su" ögesinin önemi vurgulanır. Romanda aynı zamanda Yusuf Has Hacıp'in Kutadgu Bilig adlı eseri temel alınarak, inanç özgürlükleri, kadın cinayetleri gibi daha pek çok sorun ele alınmaya çalışılmıştır. Ekolojik denge ve bu dengeyi korumanın gerekliliği üzerinde durulan romanda doğaya ve tüm canlılara duyulan saygı, nesilden nesile aktarılan kutsal bir gelenek olarak vurgulanır. Romanın olay örgüsünde, Kutadgu Bilig'in sayfalarının işaret ettiği şifrelerin yardımıyla gizemli olayların çözülmesi amaçlanır.

Birçok olay ve geniş kişi kadrosuyla da farklı bir kurguyla sunulan eserin bu kurgusu içerisine önemli kavramlar yerleştirilmiştir. Bu bağlamda eserde folklorik ve mitolojik söylemler aracılığıyla bir toplum eleştirisi söz konusudur. İçerdiği kültürel çeşitlilik arasında eserde, Mevlâna'dan Nasreddin Hoca'ya sunulan Anadolu bilgeliğinde var olan öngörü, hoşgörü ve sabrında Şamanlık geleneğinin derin kültürel

mirası yansıtılır. Romanda, Pir Sultan Abdal'ın *Dostum* şiiri de Ümit Kaman'ın Tasvir'e olan aşkına giden bir köprü olmuştur adeta.

Büyülü ve gerçek, çarpıcı biçimde zıt iki kavram olarak değerlendirilmektedir. Her iki kavramın birleşimiyle oluşan yeni kavram, kolay tanımlanamayan ve oldukça belirsizlikler içeren bir yapıya sahiptir (Arargüç, 2016, 15). Latin Amerika ile özdeşleşen büyü gerçekçilik kavramının kökeni Alman edebiyatının Romantik dönem yazarlarından Novalis'e dayanır. Irene Guenther bu kavramı felsefeyle ilişkilendiren Novalis'in "büyülü idealist" (magischen Idealismus) ve "büyülü gerçekçi" (magischen Realismus) kavramlarını ilk kez kullandığını ileri sürer (Guenther, 1995, 34). Büyülü gerçekçi kavramını sanat alanında ilk kez kullanan Alman sanat eleştirmeni ve sanat tarihçi Franz Roh (1890-1965) olmuştur. Roh, büyü kelimesini gizemli kelimesine karşıt olarak kullandığının altını çizmiştir (Roh, 1924, 16). Büyülü gerçekçilik kavramının sanat alanından edebiyata aktarılması İtalyan yazar ve aynı zamanda eleştirmen olan Massimo Bontempelli (1878-1960) tarafından gerçekleştirilmiştir (Walter, 1993, 13).

Büyülü gerçekçilik, yirminci yüzyıldan bu yana edebiyat ve sanat dünyasında giderek daha fazla ilgi görmektedir. Daha çok İspanyolcanın egemen olduğu dünyada yaşanan gerek politik gerekse sosyal olaylar, yazarların sosyal bilincini uyandırmaya hizmet ederek, bu alanda bir edebiyat patlamasını tetiklemiştir. Bu dönemlerde sanatın amacının, ciddi düşüncüyü ve amaçlı eylemleri ifade etmeye hizmet etmek olduğu görülmüştür. Böylece edebiyat hem hayal dünyasıyla insanları etkilemeye hem de gizemli bir dünya sunarak toplumsal sorunları dile getirmeye başlamıştır. Fantastik, efsane, parodi, büyü gerçekçilik gibi çeşitli kavramların kullanımı, yazarla korku ve umutsuzluk içeren gerçeklikler arasında bir paravan oluşturmuştur. Bu akım 1950'lerden sonra özellikle postkolonyal, feminist ve postmodernist yazarlar tarafından da kullanılmıştır (Özsevgeç, 2015, 189).

Anlatımda hem fantastik hem büyü hem de gerçekçi unsurların devreye girmesi sonucunda melez anlatım ortaya çıkar. Romanın anlatımındaki söz konusu melez durum, mitolojik hikayeler ve sıra dışı söylemlerde daha belirginleşir. Olağanüstü hayali olan anlatı biçimindeki gerçekçi yön çok yönlü karmaşık yapıyı oluşturmaktadır. Söz konusu romanda gerçeküstü, fantastik ve büyü gerçekçilik kavramlarını belirginleştiren teknikler ve kavramlar da kullanılmıştır. Bu kavramların kullanımı olağanüstü ve gerçekçilik arasındaki sınırları muğlaklaştırmıştır.

Bir arada bulunan tuhafıklar ve bu tuhafıkların sıradanlıklarla harmanlanması gibi çok yönlü karışık yapı aslında melez bir yapıya işaret etmektedir. Bu açıdan bakıldığında büyü gerçekçiliğin içerisinde farklı türleri barındırmasından kaynaklanan bir melez yapının olduğu görülür. Rawdon Wilson'a göre romanlardaki dünyalar karma bir yapıya sahiptir. Tuhafıkların bir arada bulunması ve tuhafıkların sıradan şeylerle etkileşiminin kavramsal kodların belirsizliğine ve melez doğasına dikkat çektiği vurgulanır (Faris, 1995, 210). "Melezlik" büyü gerçekçiliğin temel özelliklerinden biri olarak kabul edilir. Cooper, melezliği, anlatıdaki olaylarla ilişkili olarak yer alan zaman, mekân ve kişiler ile büyü ve gerçek dünyada ya da gerçekleşmesi olası olan olaylar, zaman, mekân ve kişilerin bir arada uyum içinde bulunması olarak tanımlar. Büyülü gerçekçi eserler, gerçekçi ve olağanüstü unsurları bir araya getirerek bir arada sunar. Eserlerdeki karakterlerin psikolojik ve kişilik özellikleri ise esere yansıtılmaz. Eserdeki merak duygusu sürekli bir biçimde sürdürülür ve neden-sonuç ilişkisi göz ardı edilir (Şen, 2018, 21). Büyülü gerçekçilik akımındaki eserlerin çoğunda, ölümler ve canlılar, gerçek ve kurmaca, büyü ile gerçekliğin iç içe geçmesi melezlik olarak değerlendirilir (Erdem, 2011, 183).

Büyülü gerçekçilik tek taraflı bir yapıyı içermez. Bu yönüyle aslında tam tersi geleneksel olanın dışındaki farklılıkları benimsemesi yönüyle de zıtlıkları barındırır. Görüldüğü gibi büyülu gerçekçilik tek taraflı bir yapının aksine geleneksel eserlerin kurallarını yıkan ve farklı dünyalardan olayları anlatmak için zıtlıkları bir araya getiren bir türdür (Özsevgeç, 2015, 194). Zıtlıklar üzerine kurulan büyülu gerçekçilik romanları iki çelişkili durum üzerine karakterize edilir. Bir yandan, sözde romandaki gerçeklik rasyonel bir bakış açısına dayandırılırken öte yandan anlatı mantıksal olarak kabul edilmesi zor olan doğaüstü şeylere dayanmaktadır. Yine de büyülu gerçekçilik romanları her zaman günlük gerçeklik dünyasında yaşayan karakterleri sunar. Büyülu gerçekçilik romanlarında sıradan veya günlük olaylar alışılmadık veya garip olarak gösterilebilir. Böylece, büyülu gerçekçilik yazarları günlük gerçekliği büyülu, sıra dışı, mistik nüanslarla dolu bir anlatıya dönüştürebilir veya yansıtabilir. Okuyucu -hikâyenin belirli noktalarında- bir olayla ilgili birbiriyle çelişen iki yorumdan hangisinin geçerli olduğundan emin olmayabilir; bu da şüpheye ve kafa karışıklığına yol açabilir. Bu nedenle, büyülu gerçekçiliğin çelişkili kısmı Tzvean Todorov'un tekinsiz ile mucizevi arasındaki olaya ilişkin düşüncelerini kapsamaktadır (Todorov, 1974, 108-109).

Su-Uyumsuz Defne Kaman'ın Maceraları romanında işlenen Ümit ve Tasvir'in mutsuz sonla biten kavuşamama hikayesi son dönemlerde sıkça gündeme gelen köken ve aile açılımı, aile dizimi ve geçmiş kuşakların deneyimlerinden aktarılan aile içi travmaların yol açtığı psikolojik, ruhsal ve fiziksel sorunlar üzerinden irdeleme olanağı sunmaktadır. Bu tür travmalar, geriye dönük yaşanmışlıklara ve kader birliği ile bağlı bulunduğu düşünülen kök aileyle ilişkilendirilir. Başka bir deyişle, aile dizimi modeline göre sonraki kuşaklardaki aile üyeleri ile önceki kuşaklar arasında ilginç bir bağın varlığından söz edilmektedir. Böylece bu olumsuz yaşantıların/mirasın kaynağı olarak ata kuşaklar görülmektedir. Alman teolog, felsefeci ve psikanalist Bert Hellinger tarafından 20. yüzyılın sonlarına doğru ileri sürülen aile dizimi tekniği ailelerin kuşaklar boyunca birbirlerine görünmez bağlarla bağlı oldukları anlayışı temeline dayandırılmaktadır (Stark, 2018, 32). Hellinger, Güney Afrika'da Katolik misyoner olarak görev yaptığı dönemde Şaman inançlarına bağlı yaşamakta olan Zulu kabilesini gözlemlemiştir. Kabilenin bireylerinin ateş etrafında toplandıkları ve sorunlarının çözümüne yönelik yaptıkları törenleri izlemiş, onların atalarının ruhları ile bağlantı kurdukları anlara tanık olmuştur. (Franke, 2017). Hellinger'in ileri sürdüğü aile dizimi yöntemi bu açıdan Şaman kültürüyle ilişkilendirilmektedir.

Şamanlık ve aile dizimi arasındaki bağlantılar ve farklılıklar günümüz çalışmalarında da mercek altına alınmıştır. Bu çalışmalar, "Aile Dizimi ve Şamanik uygulamalar, farklar-benzerlikler" (Kampenhout, 2016, 6), "Önceki kuşaklarla yaşanmış olan ilişki dinamikleri üzerine" (Kampenhout, 2016, 9), şeklindeki konuları kapsamaları açısından ata bağımlı onaylama ve güçlendirme gibi atalar konusundaki farkındalığa işaret eder (Kampenhout, 2016, 10). Şamanik Aile Dizimi, ayrıca geleneksel Şamanik uygulamaların modern bir yaklaşımı olarak değerlendirilmektedir ve bireylerin aile geçmişleriyle derin bir bağ kurarak ruhsal iyileşme süreçlerini destekler. Bu yaklaşım, bireylerin aile geçmişleriyle derin bağlar kurarak ruhsal iyileşme süreçlerini destekleme şeklinde kendini gösterir. Şamanik Aile Dizimlerinde, bireyler aile ağaçlarını temsil eden semboller ve ritüeller aracılığıyla geçmişlerine geri dönme fırsatına sahip olurlar. Bu süreç, bireyin ailesindeki olası travmatik olayları, atalarından kalan mirasları ve ilişkilerdeki karmaşıklıkları ortaya çıkarmayı amaçlar (Şamanik Aile Dizimi, 2022).

Romanda sıklıkla vurgulanan aile köklerine bağlılık ve kader benzerliği açısından Defne karakteri temsilindeki ötekilik ve uyumsuzluk, geçmişe dönük yaşantılar, aile

dizimi (İng. family constellation), (Alm. Familien Aufstellung) modeli argümanına bir gönderme teşkil etmektedir. Romanı bu açıdan ele aldığımızda geçmişte yaşananlar üzerinden başta Defne ve ailesinin olmak üzere komiser Ümit'in doğa sevgisinin, anlatıdaki isim seçimlerinin, nazar boncuğuna, dervişliğe ve Alevi semahına olan inancının kökeninin Şaman geleneğine dayandırıldığı görülmektedir.

1. Kültürel Çeşitlilik ve Ötekileştirme Söylemleri

Buket Uzuner'in *Uyumsuz Defne Kaman'ın Maceraları* adlı doğayı merkeze alan dörtlemesi, ekolojik yaşama ve dengeye dikkat çekilerek kurgulanmış bir eserdir. Roman kültürel farklılıkların yansıtılma biçimleri ve konu çeşitliliği açısından oldukça kapsamlı bir içeriğe sahiptir. Şaman inancı ve farklı dünya görüşlerinde yer alan, benzerlikler ve mezhepsel farklılıklar, karakterlerin yaşamları üzerinden kurgulanmıştır. Bunun yanı sıra romanda, öncelikle yunus balığı aracılığıyla doğadaki tüm canlıların aslında ekosistemin bir parçası olduğu ve doğanın kendi uyum ve dengesine sahip olduğu duygusunun aktarılması amaçlanmaktadır. Ekolojik yaşam içinde bu uyum ve dengeyi bozmadan, mümkün olduğunca doğal yaşamı koruyarak, çevreye saygılı bir şekilde yaşamın sürdürülmesi konusunun gündeme getirilmesi hedeflenmektedir:

“Bu sahneyi gören herkesin şahit olduğu mucize o zaman gerçekleşti ve yaralı yunus başını uzatıp burnunu Semahat'ın eline dayadı. O da yunusa yaklaşıp yanağını onununkine yasladı. Bu, bir insanın hayatında yaşayacağı veya görebileceği ama anlatmaya hiçbir sanatın gücünün yetmeyeceği, çok nadir güzellikte bir sahneydi. Bunu görenler bir daha asla unutmadı ve hayatlarının hem en umutsuz, zor hem de en duygulu zamanlarında daima hatırladılar. Sahaf Semahat, onunla dalga geçtiklerini düşünse bile yunusun gözyaşlarının da kendisinininkine karıştığını daima iddia etti. Yunusun da ağladığına hep inandı. Kimsenin bozmak istemediği bu insan-yunus kucaklaşması yarım saat kadar devam etti. Sonunda yunus neşeli bir çığlık attı ve bedenini kımlıdattı”. (Uzuner, 2024, 197)

Romanda 'yunus'un' iki farklı şekilde yansıtıldığı görülür. İlk olarak yunus izleği romanda Tasvir'in abisinin adı olarak dikkat çeker. İleriki bölümlerde ise çevreci bir aktivist olan Defne Kaman'ın kaybolmasının ardından onun arandığı sıralarda bir sabah sahile yaklaşan ve orada kalan yaralı bir yunus tüm dikkatleri üzerine toplar. “Su” ana izleği bağlamında Yunus kıssasına da yer verilmiştir. [...] “Su”yun Türk kültüründeki izleri başlangıcından bugüne takip edilirken çağırıştığı isimlerden olan Yunus peygamber, hikâyesi ile romandaki karakterlerin değişimini/dönüşümünü sağlayan bir simge olmuştur” (Demir, 2017, 339). Modernist edebiyat eserlerinde sıkça görülen büyümlü gerçekçi anlatım Defne'nin balınaya dönüşme metaforunda ön plana çıkmaktadır.

Defne Kaman'ın Japonya'daki yunus katliamlarına dikkat çekmek için yazdığı “Yunus Sevmeyen İnsan Yunus'a Varamaz” (Uzuner, 2024, 196) konulu yazı dizisinde yunuslarla iletişime geçme bilgileri yer almaktadır. Sahaf Semahat'ın bu okuduğu bilgileri hatırlaması sonucunda yunusa dokunurken bilinçsiz bir şekilde “Ah sana nasıl kıydılar Defne!” (Uzuner, 2024, 196) demesi, Defne karakterinin içinde bulunduğu tehlike karşısında ‘metamorfoz’ geçirecek yunusa dönüştüğünü düşündürür (Demir, 2017, 339). Şamanlıkta bu olay Şaman'ın başka bir canlının şekline bürünmesi olarak görülürken, İslamiyet'in kabulü ile birlikte ‘donuna girmek’ olarak adlandırılmıştır. “Bu bağlamda ilk dervişlerden Hacı Bektaş Veli, turna; Abdal Musa, güvercin donuna girmiştir” (Demir, 2017, 339).

Şamanlıkta, doğa ile canlılar arasındaki ilişki derin bir şekilde anlamaya çalışılır ve doğa sadece bir yaşam alanı olmanın dışında ruhsal ve manevi bir denge unsuru olarak kabul edilir. Bu bakış açısı, bireylerin sadece toplumla değil, doğa ile de güçlü bir bağ kurarak varlık göstermeleri gerektiğini vurgular. Doğa ve toplumun iç içe geçmiş ve ayrılmaz bir bütün olduğu gerçeği, Şaman dünya görüşünün önemli özelliklerinden biridir, Bayat'a göre:

“Şaman dünya görüşünün en karakteristik özelliklerinden biri tabiatla cemiyetin birbirinden ayrılmaması, bir bütünlük oluşturmaktır. Bu nedenledir ki Şamanlığı bütünüyle “doğa dini” diye adlandırmak mümkündür. Şamanlığın felsefesi de doğa hadiselerine ve doğa üstü varlıklara bağlanmaktadır. Şaman felsefesine göre evrenle dünyamız, makro-kozmosla mikro-kozmos arasında ebedî, ezeli bir denge vardır. Bu dengenin bozulması felakete neden olur. Bütün gizli bilimlerle, deneyimlerle donatılmış Şamanın başlıca görevi bu dengeyi ve düzeni korumaktır” (2021, 20).

‘Denge ve düzeni koruma’ kültürel boyutun devamlılığı için bir gereklilik olarak görülebilir. Bu bağlamda son yıllarda ‘Post-Şamanlık’ daha fazla ele alınmaktadır. Günümüzde yaygınlık kazanan ‘Post-Şamanlık’ otacıların görevini üstlenerek bu alandaki faaliyet alanlarını oldukça genişletmiştir (Bayat, 2021, 121). Ayrıca Şamanlık hem Sibiry’a da hem de Batı dünyasında ‘Post-Şamanlık’ adı altında günümüzde yeniden canlandırılmaya çalışılmaktadır (Bayat, 2021, 126).

‘Post-Şamanlığın’ kültürel sürdürülebilirlik açısından geldiği noktaya bakıldığında Şamanlığın sürdürülebilir kültürel değerler arasında yer aldığı söylenebilir. Romanda, Şamanlığın kültürel çeşitlilik ve kültürel değerlerin korunması bağlamında bir hizmet sunduğu vurgusu da gözlerden kaçmaz.

Romanın olay örgüsünde Şamanlıkla ilgili bilgiler verilirken olayların merkezine Defne Kaman karakteri yerleştirilir. Romanın baş kahramanı olan başarılı gazeteci Defne Kaman, Kadıköy İskelesi’nden bindiği vapurdan inerken görülmez ve aniden ortadan kaybolur. Defne Kaman’ın kaybolmasının üzerine anneannesi Umay, annesi Ayten ve ablası Aysu, Defne’nin kaybını bildirmek için karakola Komiser Ümit Kaman’ı bulmaya giderler. Aile üyeleri karakola geldiklerinde Komiser Ümit Kaman’a, soyadı benzerliğinden dolayı Defne hakkında bilgi edinmek için özellikle ona geldiklerini belirtirler. Ancak onların bu soyadı benzerliği sadece bir tesadüftür. Komiser Ümit aslında yıllık iznine ayrılacaktır. Ancak Defne Kaman’ın Kadıköy’de gizemli bir şekilde ıslak olarak ortaya çıkıp ona şifreler içeren bir kâğıt vermesi komiserin ilgisini bu konuya çeker.

Böylece Defne Kaman’ın peşine düşerek yardım istemek için arkadaşı Sahaf Semahat’ın yanına gider. Ümit, Defne Kaman’ın kendisine vermiş olduğu kâğıtta sayıların yazılı olduğu şifrelerin Kutadgu Bilig’den alınmış olduğunu öğrenir. Böylece Ümit, Sahaf Semahat ile birlikte şifreleri çözerek Defne Kaman’ın ortadan kaybolma nedenini bulmaya çalışır:

“Yine de bu gazeteci kadının kayboluşundaki gizem, daha önce hiç bilmediği biçimde derinden, garip bir şekilde huzursuz ediyordu Ümit Kaman’ı. ‘Soyadı benzerliği mi?’ diye düşünmekse onu hiç kesmiyordu. ‘Türkiye’de Kam’ya da ‘Kaman’ soyadında kim bilir kaç bin insan vardı... Yok, yok başka bir şeydi bu! Kadın hem kayıptı hem değildi. Kadın, salı akşamı bindiği o vapurdan hiç inmemişti ve muhtemelen polis arkadaşları, denizde ve karada fellik fellik onu arıyordu ama o sırlıslık vaziyette Kadıköy Çarşısı’nda geziniyordu. Kadın korkmuştu, konuşmuyordu ama Kutadgu Bilig şifreleriyle bir şeyler anlatıyordu”. (Uzuner, 2024, 69)

Roman pek çok gizemli olayı içerisinde barındırır. Bunlardan biri, Defne ve Ümit'in aynı soyada sahip olmalarıdır. Anlatıda geçen Kaman soyadı Kamanlık yani Şamanlık anlamına gelmektedir ve söz konusu dünya görüşüne bir gönderme içerir. Eski Türk geleneklerinden olan Şamanlık toplumda hala sürdürülen birçok geleneğin çıkış noktasıdır. Ancak bunlar Şamanlıktan miras kaldığı bilinmeden yapılmaktadır. Kötülüklerden uzak tutması için evlerin bir köşesine asılan veya insanların üzerlerinde taşıdıkları nazar boncuğu da söz konusu geleneklerden sadece biridir. Olay örgüsünde geçen diğer konular günümüzde yaşanan birçok toplumsal soruna işaret etmektedir. Komiser Ümit Kaman, Alevi bir gençtir ve Sünni bir aileden gelen bir kıza âşık olmuştur. Her iki tarafın aileleri onlara karşı çıktığı için ayrılmak zorunda kalırlar. Romanda, bu olay aracılığıyla, insanların mezhep farklılıkları nedeniyle birbirlerini ötekileştirdikleri gerçeğine dikkat çekilmektedir. Eserde, Defne'nin aile köklerinden kaynaklanan ve onun bilinçaltında saklı kalmış, günümüz koşullarında dikkate alınmayan ya da önemsenmeyen geçmişe ait bazı değerlerin ötekileştirilmeye çalışılması, kültürel çeşitliliğin ve geçmişe dayalı değerlerin önemine vurgu yapılarak açıklanmaktadır.

Aile dizimi modeli, aile üyelerinin kuşaklar boyu birbirlerine görünmez bağlarla bağlı olduğu ayrıca bireyin sonraki evrelerde yaşadığı psikolojik sorunların neredeyse tamamının kök ailede yaşanmış sorunlardan kaynaklı olduğu görüşüne dayandırılmaktadır. Bireyi, doğduğu ailenin şekillendirdiği düşüncesini benimseyen bu yaklaşımda, kişinin kaderinin aile sistemindeki diğer aile üyesine bağlı olduğu ileri sürülmektedir. Bu yaklaşım tanımlanırken “ailenin nesiller boyunca, birbirlerine görünmez bir bağ ile bağlı olduğu anlayışına dayanmaktadır” (Duman, 2020, 116) şeklinde ifade edilmektedir.

Yukarıda verdiğimiz bilgilerden hareketle romanda vurgulanan aile köklerine bağlılık ve kader benzerliği, Defne karakterinin yaşamı üzerinden örneklendirilmeye çalışılmıştır. Bu noktada, ötekilik ve uyumsuzluk açısından yaşanan deneyimlerin nedenleri ve bunların kişiyi nasıl etkilediği, aile geçmişinde var olan kodlarla ilişkilendirilmektedir. Bu durumda, romandaki karakterlerin yaşamları aile dizilimine göre incelendiğinde, birçok tercihlerinin kaynağının kök aileye kadar uzandığı düşünülebilir. Hemen tüm aile bireylerinin karakter ve kişilik oluşumlarındaki birtakım değişiklikler daha önceki kuşağın yaşantılarının tekrarı izlenimini uyandırır. Bu durum aile diziminde dikkat çekilen kader olgusunu çağırıştırır.

Kültürel çeşitlilik ve süreklilik açısından değerlendirdiğimizde hem Şamanlığın hem de çeşitli toplulukların gelenek ve görenekler açısından etkileşim içinde olduğu açıklık kazanır. Şamanlık en eski çağlardan bu yana farklı dinlerin etkisi altında kalarak bu dinlerden çeşitli anlamda etkilenerek birtakım gelenek ve ritüelleri almıştır (İnan, 1987, 456). Bu durumun tam tersi de gözlemlenmiş, farklı dinlere geçmiş olan toplumlarda Şaman gelenek ve göreneklerinin korunduğu görülmüştür (İnan, 1987, 462- 479). Roman boyunca bu kültürel etkileşim ve çeşitlilik birçok örnekle gözler önüne serilir. Suyla ilgili inançların birçoğunun Şamanlık geleneğine dayandığını ifade eden anlatıcı, Hıdırellez ve Nevruz'a değinmeden geçmez. Hızır'ın suyla ilişkilendirilen bir şahsiyet olduğunu da vurgular:

“Zaten Kamanlık, Türklerin Akdeniz'e göçmesinden sonra 1000 yıldır Anadolu'da yaşayan bütün halkların kültürüne iyice karışmış, farkında olmasak da artık hepimizin kadim geleneğimiz haline gelmiş, Komiserim. Tabiat sevgimizin en dibinde, kökünde Kamlık geleneğimiz yatar. Kurşun dökmekten nazar boncuğuna, derviş semahından Alevi semahına, içinde “Ay” geçen bütün kız adlarımızdan, “Su”yla ilgili bütün inançlarımıza, kırk

sayısından Hıdırellez ve Nevruz'a kadar ...". (Uzuner, 2024, 74-75)

Hızır, "Dirilik Suyundan içerek ölümsüzlük kazanan mitolojik bir şahsiyettir. Bazı Alevi inançlarında Hz. Ali'nin isimlerinden biri Hızır'dır. Alevi-Bektaşî şiirlerinde Hızır'ın isminin Hz. Ali ile birlikte kullanıldığı görülür. Anadolu Türk'lerinde de Hızır'ın "Su" ile ilgili olduğu düşünülür. Ahıska Türk'lerine göre ise "Hıdır İlyas'ın", suda batanlara yardım ettiği düşünülür. Hıdırellez'in de darda kalanlara ve yolculara yardım ederek onları her türlü beladan kurtardığı inanışı vardır. Hıdırellez, yol ve su ile ilişkilendirilir. Bu nedenle su başlarında ve yollarda daha çok görülebildiği varsayılır (Beydili, 2003, aktaran Yılmaz, 2015, 108). Aynı şekilde romanda, aile büyüğü Umay Nine Hızır'ın "su gibi farklı eşkâllerde" dolaştığını ve hiç kaybolmadığına dikkat çeker:

"Hızır, zordan kurtardığı hiçbir insankızını ve oğlunu 'inanırlar veya inanmayanlar', 'kadın veya erkek' diye ayırmaz. Onun tek mihengi, kalptir. Ve Hızır da Su gibi farklı eşkâllerde dolaşır, döner ama hiç kaybolmaz," diye devam etti Umay Bayülgen. Kendi Hızır hayalinin, hemen herkesinki gibi bir çizerin veya yazarın uygun gördüğü; aksakallı, güler yüzlü, bilge bir dede imgesi olduğunu düşününce güldü Semahat. Tuhaf bir şekilde onun Dede Korkut imgesi de tıpatıp aynıydı." (Uzuner, 2024, 202)

Yukarıda da söz ettiğimiz gibi romanda, ağırlıklı olarak Defne karakteri bağlamında Şamanlık ve mitolojik göndermelere dikkat çeken yazar, Türk kültürünün yansımalarının yanı sıra 21. yüzyılın panoramasını da sunmaktadır. Günümüzde unutulmaya başlanan pek çok değer açısından bir değişim süreci yaşanmaktadır. Roman bu açıdan ele alındığında Şamanlık kapsamında, kadın hakları ve cinayetleri, gazetecilik, çevrecilik, polislik, insan hakları ve bireysel özgürlükler gibi (Yılmaz, 2015, 120) birçok konunun tüm açıklığıyla gündeme getirildiği noktada dikkat çekmektedir.

Kültürel çeşitlilik ve farklılıkları içermesi açısından romanda, özellikle Şaman inancı olmak üzere çeşitli dünya görüşlerinin sunduğu kültürel çeşitlilik ve mezhep farklılıkları vurgulanmaktadır. Eserde ötekileştirme bağlamında çeşitlilik ve farklılık kavramlarının ele alınması açısından Alevi bir genç olan komiser Ümit ile Sünni bir aileden gelen Tasvir arasındaki aşk önemli bir örnek teşkil eder. Tasvir'in intiharı, maruz kaldığı ötekileşmeye bağlı yaşadığı psikolojik sorunlara bağlanabilir. Çünkü ne Ümit'in ailesi ne de Tasvir'in ailesi gençleri bu konuda desteklemiştir. Her iki gencin bir kimlik arayışı içerisine girmesi farklı kültürel çevreden ve toplumlardan gelmeleri nedeniyle farklı mezhep ve töreler gereği bir ötekileştirmeye maruz kaldıklarını ve ailelerin evlenmelerine engel olduğunu düşündürür. Bu da romandaki karakterlerin dış dünyaya olan bakış açılarını olumsuz etkileyerek yabancılaşma ve ötekileştirmeyi ön plana çıkarır:

"Tasvir, bugün intihar etmiş Semahat Ablâ! Onu kendi seçtikleri biriyle evlendirmek için İstanbul'a getirdiler, demek onun için Face'e giremiyormuş on gündür! Ah benim Can Tasvirim, ah memleketin en güzel esmeri Tasvirim, ah talihsiz can kızım ... Bugün bir kutu ilaç içmiş Semahat Ablâ! Yoğun bakımdaymış. Abisi, benim eski arkadaşım Yunus, evi aramış, Tasvir'in ... Ah ablam ah ... Tasvir'in ... Ah Tasvir'in son arzusu beni görmekmiş Ablam! Genç bir kızın son arzusu olur mu? Ah, nasıl bir töredir bu! Ah, bu kız bile benden cesur çıktı be Ablam!" (Uzuner, 2024, 177)

Aileler, kendi çocuklarının mutlulukları adına, toplumun kabul ettiği normlara ve geleneksel değerlere bağlı kalmaya çalışırken, farklı kültürlerden gelen ve farklı yaşam tarzlarına sahip bireyleri dışlamışlardır. Böylece gençlerin birlikteliğine onay vermeyerek, aralarındaki ilişkiyi olumsuz anlamda etkileyen kararlar almışlardır. Bu

kararlar, her iki aileyi de kendi değer yargıları doğrultusunda hareket etmeye zorlarken, Ümit ve Tasvir'in geleceğine dair de olumsuz bir zemin oluşturmaktadır. Ailelerin, kültürel ve toplumsal değerler adına çocuklarının kişisel arzularını ve bireysel mutluluklarını göz ardı etmeleri, ilişkilerinin ve hayatlarının şekillenmesinde derin izler bırakmaktadır. Bu satırlarda da hem Ümit'in hem de Tasvir'in ebeveynlerinin karşı tarafı ötekileştirerek gelenek- görenek ve kültürel değerleri öne sürmeleriyle çocuklarının geleceği ile ilgili aldıkları olumsuz kararlar yer almaktadır:

“İnsan başına gelmeden öz anne ve babasının gelenekler uğruna kendi evladının hayatını hiçe sayacağını nereden bilirsin ki ...” diye mırıldandı. Sesi kurşun gibi ağır, zehir gibi acıydı. “Her din, her töre, herkes hep insan sevgisi diye başlıyor da ... Herkes kendisinin inancının, töresinin en üstün ve en iyisi olduğuna ölümüne iddialı! Nasıl bir sevgidir ki bu böyle, en üstün olmak uğruna kendi çocuklarını yok eder!” diye düşündü ama bunun Ümit'e şimdi ağır gelebileceğini tartarak kendine sakladı.” (Uzuner, 2024, 171)

Ümit'in ailesi Tasvirle olan beraberliğini onaylamadıkları gibi ondan bu konu nedeniyle uzaklaşmışlardır. Bu nedenle aralarında karşılıklı bir yabancılaşma hissedilmektedir. Bu yabancılaşma ise Ümit'in rüyasında evi sel bastığı sırada onu kurtarmadan kaçıp giden ailesine içerlediği bölümlerde açıklık kazanır, “Uzun zamandır rüyasına ilk kez Tasvir'den başka bir kadın girdiği için suçluluk duyuyor, öte yandan anne babasının onu rüyada bile olsa evi sel basınca kurtarmadan kaçıp gitmelerine içerliyordu” (Uzuner, 2024, 99). Rüyada Ümit karakterinin ailesine olan uzaklaşma yabancılaşmada dikkat çekmektedir. Hem çevresinden hem de ailesinden soğuduğunu ifade eden Ümit, kendi anne ve babasından uzaklaşıp onlardan soğuma sebebini, kendisini hiçbir konuda fark edip desteklemediklerine bağlar. Ümit ve Tasvir'in geçmişe dönük travmaları da yabancılaşma ve ötekileştirme olgularını çağırıştırır:

“Ancak iki yıl önce ortanca oğullarının mutluluğuna sadece gelenekler yüzünden inanılmaz bir bağnazlıkla engel olduklarından beri anne ve babasından soğumuştum. Gerçekten insan kendi anne ve babasından bile soğuyabiliyormuş, demek! Öz anne ve babasından hem de ... Buz gibi soğuyabiliyor insan! Artık 'sadece geleneklerden değil, adı her ne olursa olsun, kimseye zararı olmayan insanlar adına kendinde karar verme hakkı bulan herkesten soğumuştum. Son iki yıldır gözlerinin önünde, kendini handiyse bitkisel bir hayata mahkûm ederek anne ve babasını cezalandırdığı halde onların bunun farkında bile olmadıklarını gördükçe daha da soğuyordu. Hem onlardan hem de dünyadaki bütün ön yargı, katı gelenek veya törelerden ... Artık emindi ki, şimdi kardeş gibi didişen bu iki insan, biyolojik anne ve babası, hayatlarında hiç aşık olmamış, hasretten yanan bedenlerini saran alevler kulaklarından hiç fişkürmamış, bir insanı bütün inançların üzerinde ve içinde hiç sevmemişlerdi!” (Uzuner, 2024, 86-87)

Defne'nin ise aile bireyleriyle, özellikle de annesi ve babasıyla yaşadığı sorunlar ve aidiyet duygusundan yoksun olması, onun uyumsuz biri olarak gösterilmesinin bir nedeni olarak görülebilir. Özellikle annesi tarafından istenmeyen bir çocuk olması üstelik babasız bir çocuk olarak büyüdüğü bilgisi ötekileştirilmeye bağlı aidiyet sorunu yaşayan bir birey olduğu düşüncesini güçlendirir. Babanın aileyi terk edip yeni ailesiyle yeni bir hayata başlaması, her iki taraf için de aidiyet sorunu yaşandığına işaret eder. Sahaf Semahat'ın bu durumu okuduğunda verdiği tepki ise kendisinin bu açıdan şanslı olduğunu düşünmesi şeklinde olur. Onun bu tepkisi, aidiyet sorunu nedeniyle toplumda ötekileştirilmiş insanların varlığını hatırlatmak amacıyla bilinçli olarak yer verilen bir gönderme olarak algılanabilir. “Bu yüzden daha sonra “Su” Kitabı'nda Defne'nin annesi tarafından istenmeyen, babasız bir çocuk olarak

büyüdüğünü okuduğunda çok şaşırarak, kendinise bu açıdan şanslı olduğunu hayretle anlayacaktı.” (Uzuner, 2024, 186)

Roman ağırlıklı olarak ana hatlarıyla Defne karakterinin uyumsuzluğuna odaklanır. Su defterinde kendi duygularını ve iç dünyasını yansıtan Defne Kaman, üzerindeki uyumsuzluk damgasından nasıl kurtulduğuna açıklık getirir. Onun bu uyumsuzluğu hem toplumsal normlarla hem de kendi iç dünyasıyla olan çatışmalarından kaynaklanmaktadır. Defne Kaman, Su defterinde iç dünyasına dair düşüncelerini, duygusal dalgalanmalarını ve hayata karşı hissettiği yabancılaşmayı yansıtarak, kendini tanımaya ve anlamaya çalışır. Kendi gücünü keşfetmeye başlamasından itibaren, özgürlüğünü ve kimliğini bulma yolundaki dönüşümünü açıkça ifade eder:

“Annem ve ablama göre uyum iyi bir şeydi ve bu yüzden onlar” Uyumsuz Defne’yi sevmiyorlardı. Besbelli, sorun bende değil, ‘uyum’ meselesindeydi. Ben de böylece iyileştim. Artık uyumsuz olduğumu söyleyerek kimse benim kendimi kötü hissetmeme neden olamazdı. Bir kere size göre neyin doğru olduğuna karar verdiğinizde sizi üzemezler! Bir şeye karar verene kadar bütün yanlışlıklardan geçip ayakta kalabilmek için en zor yandır.” (Uzuner, 2024, 117)

Romanda Defne Kaman’ın neredeyse tüm ailesi tarafından ötekileştirildiği ve yaşadığı toplumdaki birçok kişinin aksine farklı bir kişiliğe sahip olduğu vurgulanır. Yaşadığı toplumun geneline zıt düşen bir kişiliğe sahip olması, onu yalnızlığa iterek dışlanmasına neden olmuştur. Çevresindeki ve ailesindeki insanların beklentilerine uymaktan kaçınan Defne karakteri, bireysel özgürlüğünü ve farklılığını savunarak, toplumda kendine bir yer bulmaya çalışır. Onun bu sergilediği farklı kişilik özellikleri karşısında Umay Nine, torununu olağanüstü bir yetenek ve zekaya sahip biri olarak tanımlar. Ayrıca Defne’nin bir durumu hızlıca kavrayabilen, hemen harekete geçebilen biri olduğunu anlatır. Böylece onun sezgisel olarak doğru kararlar alabildiğini ve büyük bir farkındalıkla hareket edebildiğinin de altını çizer:

“Bak evladım, küçük torunum Defne Kaman özel bir çocuktü, daha küçücükken idraki güçlü, kıfayetli, cevval, dirayetli ve istidatlı, yani senin anlayacağım, leb demeden leblebiyi anlayan, çabuk harekete geçebilen, özel yetenekleri olan bir çocuktü. Nasıl diyeyim bilmem ki; hani o ‘basiret gözü’ açık doğmuş insanlardandı. Anlıyor musun beni? Daha beş yaşındayken başkalarına benzemediğinin herkes farkındaydı. Ama bir tek dâhiler kendi dehalarının farkına varmazlar Evladım!” dedi, [...] “Defne’nin altıncı hissi çok kuvvelidir; yani gereken yerden gerektiği zaman haber almak gibi marifet ve melekeleri, pek türlü hünerleri vardır. Eğer onun kalbine kadınlara karşı işlenen şiddet suçunun büyük günahıyla ilgili doğru yolu bulmak görevi doğmuşsa yapabileceği tek şey bunu gerçekleştirirdir!” (Uzuner, 2024, 24)

Uyumsuz olduğu için anne ve ablası tarafından da dışlanan Defne’ye sahip çıkan ve ondaki sıra dışı yetenekleri fark eden anneannesi Umay Bayülgen ve dedesi Korkut Bayülgen olmuştur. Defnenin basiret gözünün doğuştan açık olduğunu sürekli vurgulayan Umay Bayülgen’in bu açıklaması, romanda dikkat çeken durumlardan biridir.

2. Eserde Büyülü Gerçekçilik Yansımaları

Büyülü gerçekçilik, çağdaş sanatın önemli bir uluslararası akımı olup, farklı kültürlerden farklı eserlere uygulanabilen bir tür olması açısından da önem kazanmaktadır. Bu tür, fantastik unsurların gerçekçi bir zeminde betimlenmesi şeklinde ifade edilmektedir (García, 2010, 31). *Su-Uyumsuz Defne Kaman’ın Maceraları* romanında genelinde başkışı Defne’nin dışında da diğer karakterlerin geçmişe dönük

yaşantıları ve maceraları hikâyenin bir parçasını oluşturmaktadır. Bu hikâyenin anlatımları zamanlar arası geçişlere olanak tanınarak zaman ve mekân arasındaki sınırların ortadan kalkmasını sağlar. Eserde, Su kitabına geçiş, Kutadgu Billig şifre çözümü gibi konuların ele alındığı olay örgüsünde zaman ve mekânların sınırlarının ortadan kalktığı görülmektedir. Bu gibi geçiş süreçlerinde “doğrusal zaman yerini göreceli zamana bırakır”, (Şabaş, 2024, 407) şeklinde bir tespit yapılabilir. Bu tür anlatılarda gerçek ve gerçek dışı olan yer değiştirerek rüya ve gerçek arasında kalma durumu ortaya çıkar. Bu bağlamda büyülu gerçekçiliğin yazara sunduğu farklı anlatım olanakları devreye girer. “Rüya anlatım formu” (Şabaş, 2024, 407) olarak adlandırılan ve post modern masal olarak nitelendirilebilen anlatılar, okuru bu aşamada büyülu bir anlatı evrenine yönlendirir.

Şamanlıkta ve mitlerde de büyülu gerçekçi anlatı biçiminin etkisi görülmektedir. Mitlerde büyülu gerçekçilik bağlamında gerçekçi unsurlarla fantastik ve tuhaf olarak algılayabileceğimiz olaylar içe içe geçmiştir. Yenisey mitinde su üstünde çok sayıda su kuşlarıyla uçan büyük bir Şaman, balıkçının denizden getirdiği çamurdan kendisine dinlenebileceği bir ada yapar. Kahramanı bir Şaman olan bu mitte, büyülu gerçekçi anlatım biçimi, büyülu olan ile gerçekliğin bir arada verilmesi şeklinde dengeli bir anlatım tutumu ile yansıtılmıştır (Bars, 225, 2013). Bu mitolojik anlatı ve olaylar içerisinde rüya motifinin önemli bir yeri vardır. Rüyalar, destansı ve mitolojik anlatılarda önemli bir simgesel dili temsil eder. Doğaüstü mesajlar içeren rüyaların gelecek hakkında ipuçları içerdiğine dair inanç, bunların önemli bir kehanet aracı olarak kabul edildiğini vurgular (Florioti, Eser, 2013, 73).

Romanın genel yapısı içerisinde anlatının içerdiği gizem, tuhaflık, rüya gibi motifler ön plana çıkartılarak bu motiflerin büyülu gerçekçilik bağlamındaki önemleri vurgulanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda romanda, “Masallar, efsaneler ve sembollere gelince, bunların toplumların kolektif bilinçaltı ve rüyaları olduğunu uzun zamandır konunun uzmanları da kabul ediyor. Bu yüzden hepsi birbirine benzese de bütün mitolojik hikâyeler ve kahramanlar kendi kültürlerinin psikolojik temelinden derin izler taşıyor,” (Uzuner, 2024, 37- 389) şeklinde bir açıklama yapılmıştır. Her ne kadar farklı kültürlerdeki mitolojik kahramanlar ve hikayeler birbirine benzer gibi görünse de her biri o kültürün psikolojik temellerine dayanmakta ve fantastik öğelerle örtüşmektedir.

Olaylar romanda, mantık çerçevesinde anlatılırken birdenbire bu çerçevenin dışına çıkılarak olağanüstü bir tarzda devam edilir. Bu durum, gerçeklikten uzaklaşmış izlenimi yaratır ve romanda rüya, mitolojik göndermeler ile Şaman kültürünün yansımaları şeklinde kendini gösterir. Romanda ise bu anlatım biçimi yazarın takındığı yenilikçi üslupta belirginleşir. Yazar, gerçek ötesi öğelerin büyük bir kısmını ustalıklı Defne karakterinin Su kitabına yerleştirerek mitolojik göndermeler aracılığı ile vermiştir. Yazar, böylece Defne'nin aslında sıra dışı bir karakter olduğunun mesajlarını da verir. Defne ablası Aysu'nun aksine, cinler, periler, devler, ejderhalar, melekler, prenseslerle arkadaşlık ederek farklı bir boyutta yaşamaktadır. Onun gerçek dostları yarı insan, yarı hayvan karakterindedirler:

“Aysu'nun geceleri çıkmakta korktuğu havuzlu bahçeye kaçır, orada kendime cinler, periler, devler, ejderhalar, melekler, prenseslerle gizli bir hayat kurardım. Evet, benim dostlarımın hiçbiri tıpatıp insan değildi ama insanlardan daha güvenilir ve sevecenlerdi. Gerçek dostlarım yarı insan, yarı hayvan olduğundan onlara ayıp olmasın diye resim derslerinde sınıf arkadaşlarımı ve tanıdığım herkesi de öyle çizer, nedense bu yüzden öğretmenimi kızdırırdım.” (Uzuner, 2024, 139)

Aynı şekilde anneye Umay Bayülgen’de güçlü sezgileri olan ve karşısındaki kişileri adeta büyüleyen tuhaf bir kadındır. Anlatıcı, Umay Bayülgen’in, Ümit’in annesinin kendisini telefonla aradığını üstelik neden aradığını bilmesi karşısındaki şaşkınlığını da belirtmektedir:

“Onun, sihirbazlığı ya da sağlam istihbaratı olabileceğini düşünen Ümit, Umay Bayülgen tarafından büyülenmiş hissetmektedir. Ancak Komiser Ümit için asıl tehlike, yaşlı kadının onu telefonda annesinin aradığını -hem de ne için aradığını- bilecek ya çok güçlü sağduyusu ya sihirbazlığı ya da sağlam istihbaratı olmasıydı! Umay Bayülgen’in büyüünden kendini kurtarmak için handiyse fiziksel çaba harcayan komiser; herkesin ünlü olmaya çıldırmaşçasına çabaladığı günümüzde, yaşamsal öneme sahip konular üzerine yıllardır çalıştığı anlaşılın Defne Kaman’ın bu kadar gölgede kalmış olmasının belki de tam da bu yüzden normal olduğuna karar verdi.” (Uzuner, 2024, 33)

Ümit’in rüyasında gördüğü gerçekle hayal arasındaki muğlaklık da okuyucunun kafasını karıştırır. Okuyucu bir an için Ümit’in gerçekten sular içinde kaldığını bir felaketle karşı karşıya olduğunu düşünür. Yazarın bu muğlaklıkla, okura bir yandan karakterin yaşadığı kaygıyı hissettirirken, diğer yandan ise gerçeğin ne olduğuna dair bir belirsizlik yaratmayı amaçlamış olduğu düşünülebilir. Ümit’in rüyada sular içinde kalmış olması, onun gerçekten bir tehlike içinde olduğunu düşündürür. Rüya ile gerçeğin karışması, bu tehlikenin gerçekten var olup olmadığının sorgulanmasına yol açar. Bu durum, aynı zamanda rüyanın ve gerçekliğin nasıl iç içe geçebileceğini ve birinin diğerine nasıl kolayca dönüşebileceğini gösteren bir anlatım tekniği olarak değerlendirilebilir:

“Birkaç satır daha okuyup yatarım, gün ola, hayrola!” diye düşünerek masanın rahatsız sandalyesine tekrar oturdu, okumaya devam etti. Ancak aradan kısa bir zaman geçmişti ki, ayaklarının ısladığını hissedip ani bir hareketle ayaklarını karnına doğru çekti. Yere bakınca odasının zemininin 10-12 cm. kadar suyla dolduğunu şaşırarak gördü. Önce, “Annem musluğu açık bırakmış ya hu!” diye geçti aklından ama kapının altından içeriye dolan su büyük bir hızla yükselmeye başlayınca telaşla anne ve babasına seslendi.” (Uzuner, 2024, 96)

Ümit Su kitabının sırrını çözmek için sabırsızlıkla kitabı okumaya devam ederken bu muğlaklık arasında aniden Defne’yi karşısında görür. Evi basan ve yükselen sular arasından çıkıp gelen Defne kitabı ona getirmiştir. Olayın gizemi bununla da kalmaz suyun içinde beliren Defne, Ümit’e suyla ilgili telkinlerde bulunmaya devam eder:

“Sular büyük hızla dizlerine kadar yükselmişti ve bir karar vermesi gerekiyordu. Seçeneği yoktu, zaten aşağı atlamak zorundaydı ama dördüncü kattan atlamak hiç de kolay görünmüyordu. Tam o sırada biri ona seslendi: “Su” Kitabı’nı sular içinde mi bırakacaksınız yoksa?” Arkasını dönünce tıpkı Kadıköy Çarşısı’ndaki gibi mavi elbisesi içinde sırlıklam, kızıl saçları ve çilli burnu karakolda kendine gösterilen fotoğrafına benzeyen Defne Kaman’ı gördü. O da dizlerine kadar suyun içindeydi ama onun saçları da ıslaktı. Bu kez elinde kalın Su Kitabı vardı ve onu koruması için uzatıyordu kendisine.” “Kurtuluş kaçmakta değil. Kurtulmak için sizin bizzat Su’yun nereden kaynaklandığını bulmanız gerekiyor. Bunu da ancak siz bulabilirsiniz! Su kaynağını bulunca boşuna akmasını önleyeceksiniz. O zaman hem kendinizi hem beni kurtaracaksınız. Su’yu ziyan etmek günahtır. Şamanlığımızdan Anadolu’ya yadigâr kadim geleneğimizde bu böyledir: Su kutsaldır ... Su... Su... Su...”. (Uzuner, 2024, 97-98)

Sonunda Ümit’in rüyadan uyandığı anlaşılır. Ancak olaylar açıklığa kavuşana kadar uzun bir süre okur, Ümit’in gerçekten eve basan sular arasında beliren Defne Kaman’ı gördüğüne inanmayı sürdürür. Ümit rüyadan uyanır uyanmaz gerçeklere hemen uyum sağlayamaz ve uzun bir süre gördüğü rüyanın etkisinden çıkamaz:

“Ümit kan ter içinde uyandığında, Defne Kaman gibi sudan çıkmış kadar ıslaktı. Gün ağarıyor, sabah ezanı okunuyordu. Belki de yırtıcı sıcakların en az kudurgan olduğu tek saat, bu saatti. Ümit, üzerinde üniformasının pantolonuyla masa başında *Su Kitabı*’nı okurken başı kitabın üzerine düşüp uyuyakalmıştı. Üstü çıplak olmasına rağmen terden saçlarına kadar sırlıklam ıslanmış, açık bıraktığı vantilatör yüzünden de boynu tutulmuştu. Boynunun her hareketinde duyduğu büyük sıkıntıyla sandalyede yavaş yavaş doğrulurken, hala gördüğü rüyanın etkisindeydi.” (Uzuner, 2024, 98-99)

Eserde, “Su” kitabının geçtiği bölümlerde hayal gücü, rüyalar ve fantastik kurgu öğelerinin bir araya gelerek oluşturulduğu büyümlü bir dünya sergilenir. Rüya motifi çerçevesinde büyümlü gerçekçiliği yansıtan öğelerin yer aldığı görülmektedir. Ayrıca romanda fantastik öğeler rüyalar aracılığıyla karakterlerin günlük yaşamlarına dâhil edilmeye çalışılmıştır. Ümit’in rüyasında ailesini ve suyu görme biçimi bu şekilde okuyucuya gerçeklik ile hayal dünyası arasındaki ince çizgi ile sorgulattırılmaktadır.

Çalışmada ele aldığımız *Su-Uyumsuz Defne Kaman*’ın *Maceraları* adlı romanda Şamanlık, bir inanç sistemi zeminin dışında, eski Türk topluluklarının dünya görüşlerinden yaşam biçimlerine kadar uzanan geniş bir yelpazeyi kapsayan bir yapının parçası olarak görülmektedir. Roman bu düşünceyi destekleyen çok fazla veri içermektedir. Özellikle mitolojik gönderme ve motiflerin dışında roman, gerçekçi ve fantastik arası sıra dışı bir kurguya sahip bir eserdir. Romanda, bu durum olaylardan daha çok karakterler üzerinden verilmeye çalışılmıştır. Şaman kökeninden gelen Umay Nine hisleri oldukça kuvvetli ve olağanüstü güçleri olduğu izlenimini veren ilginç bir karakterdir. Aynı şekilde Defne romanda, neredeyse tüm özelliklerini aile büyüğü Umay Nineden ve geçmişte yaşamış atalarından almışçasına büyümlü gerçekçi ve fantastik olarak algılanabilecek ruh haline sahip farklı/uyumsuz bir karakter olarak donatılmıştır. Eserin kurgusunda bir yanılısma ve gerçeklik muğlaklığı dikkat çekmektedir. Buket Uzuner’in *Kumral Ada Mavi Tuna* (1997) adlı romanında da yanılısma ve gerçeklik arasında gidip gelen bir kurgu söz konusudur. Bu durum rüya motifinin geçtiği bölümlerde somutlaştırılmaktadır.

Türkçede günlük dilde çok fazla kullanılmayan yabancılaşma kavramı için, kişinin “kendi olamama”, “kendini kaybetme”, “kendine gelmesi”, gibi ifadeler kullanılmaktadır. Bu kavramlar, öznelikteki yabancı bir ötekinin varlığına işaret ediyor gibi görüne de ‘ötekinin’ öznelik üzerindeki izleri yabancılaşmanın kaynağı olarak görülmektedir. Gerçek benliğin dışındaki tüm benliklerin yabancılaşma benzeri olgulara neden olduğu ifade edilmektedir (Çorak, 2022, 24). Bu durumda yabancılaşmanın kaynağı ötekinin’ öznelik üzerindeki izlerine dayandırılmaktadır. Fromm, bireylerin baskı altında olduklarında dünyayı sahte bir bilinçle tanıdıklarını ileri sürer. Baskı altındaki kişiler gerçek şeyleri ve gerçek insanları deneyimlemek yerine, deneyimlerini ve yaşantılarını düşüncelerle değiştirirler. Böylece, dünyayla ilişkilerini sürdürdükleri yanılısma içinde, aslında dünyayı anlamaktan uzaklaşıp ve ona yabancılaşırlar (Fromm, 1978, 89).

Büyümlü gerçekçi bir anlatımın egemen olduğu bu romanda gerçeklik duygusunun bir yanılısma olduğu duyumsatılmaktadır. Bunun yanı sıra teknik ve tematik bir analiz olanağı sunan romanın yenilikçi ve çok yönlü yapısı hem seçilen konular hem de anlatım teknikleri açısından incelenme olanağı sağlar. *Su-Uyumsuz Defne Kaman*’ın *Maceraları* adlı romanda sıra dışı bir anlatı tekniği kullanılmıştır. Büyümlü gerçekçiliğin anlatım tekniğine etkisi “Benzetme, mecaz, mübalağa, tekrarlar, sembolizm, ironi ve paradoks” gibi söz sanatlarının kullanımı ile somutlaşır (Emir & Diler 2011: 53) Romanda ayrıca alegorik bir anlatım şekli benimsendiği gözlemlenmiştir. Bu

bağlamda romanda geçen soyut kavram ve betimlemelerin, simge ve göndermeler aracılığıyla verilmeye çalışılması dikkat çekmektedir.

Bu anlatım şekli, özellikle kurmaca bir metin olan bu romanda, gerçeklik açısından ele alınan toplumsal sorunların ve insan doğasının neden olduğu aksaklıkların sembolize edilerek anlatılmasında ön plana çıkmaktadır. “Sanatın, edebiyatın asıl amacı gerçeklik duygusu yaratarak bir yanılısama oluşturmak değil, tam tersi gerçeklik duygusunun bir yanılısama olduğunu göstermektir. Bunu sağlamanın yolu da okuyucunun okuduğu şeyle özdeşleşmesini değil, tam tersi okuduğu şeye yabancılaşmasını sağlamaktadır. Yanılısama ve gerçeklik duygusunu ortadan kaldırmak edebiyatın, kısaca edebiyat dilinin temel işlevi” (Madran, 2012, 29) olarak görülür.

Tıpkı büyülü gerçekçiliğin, tek taraflı bir yapı olmasının aksine geleneksellikten kopan, kural tanımayan bir tür olarak gerçeklik ile yanılısama arasında yanılıcı bir kararsızlığı ortaya koyması gibi, *Su-Uyumsuz Defne Kaman'ın Maceraları* romanının okuyucunun da çelişkili olaylarla ilgili kafası karışmakta ve birçok olaya kuşku duymaktadır. Bu kuşku, romanın gerçekçiliğin yanı sıra hem fantastik hem de tuhaf olan sıra dışı anlatım biçiminde daha da belirginleşir.

Sonuç

Buket Uzuner, ana hatlarıyla folklorik ve mitolojik olguların yanı sıra doğa ve insan ilişkilerine odaklanan romanlarında konuları farklı bakış açılarıyla ele alarak farklı kültürlerin ve dünyaların kapısını aralar. Ele aldığımız bu romanında başkışı Defne Kaman ve diğer karakterlerin hayatından hareketle bir kültür panoraması çizen yazar, aslında onların gündelik hayatlarında neler yaşadıklarından çok, kültürel çeşitliliğin varlığına dikkat çeker. Eserde roman figürleri genel olarak kültürel çeşitlilik ve ötekileştirme söylemleri çerçevesinde şekillendirilir. *Su-Uyumsuz Defne Kaman'ın Maceraları romanında* da ilk bakışta günlük yaşamlarını sürdüren doğal insanların varlığı duyumsatılır. Ancak romanın ilerleyen bölümlerinde, bu insanların iç dünyalarında kopan fırtınalara ve ötekileştirmeye bağlı olarak yaşanan, hatta onları intihara kadar sürükleyen ruhsal sorunların mercek altına alındığı görülür. Eserdeki kültürel çeşitliliğin varlığı, sadece bir yansıma olarak değil, karakterlerin yaşamlarına dokunan bir olgu olarak vurgulanmaktadır. Romandaki karakterlerin yaşadığı sosyal ve kültürel çatışmalar, kültürel çeşitliliğin getirdiği faydalar kadar, bireylerin bu çeşitliliği kabullenme noktasındaki zorluklarını da gözler önüne serer.

Bu çalışmada kültürel çeşitlilik ve ötekileştirme temelinde bir inceleme yapılmıştır. Bu inceleme aynı zamanda eserdeki büyülü gerçekçilik yansımalarının da analiz edilmesi yoluyla açıklanmaya çalışılmıştır. Çünkü büyülü gerçekçilik romanın anlatısında önemli bir yer tutmaktadır. Romanda, Şamanizm, mitoloji ve folklorik öğelerle beslenen bir anlatım tarzı, fantastik unsurlar ve günlük yaşam arasındaki sınırları muğlaklaştırır. Romanda folklorik ve mitolojik izleklerin ön planda olduğu görülmüştür. Büyülü gerçekçi anlatım tarzının etkisinin Şamanlıkta ve mitlerde de görüldüğü belirtilerek fantastik ve tuhaf olarak algılayabileceğimiz gerçekçi öğelerin ve olayların iç içe geçtiği örneklere yer verilmiştir. Bu örneklerde, mistik bir atmosfer yaratılmasının yanı sıra, karakterlerin iç dünyalarındaki çatışmaların dışı vurumu gösterilmektedir. Özellikle rüya motifinin kullanımı, mitolojik öğelerin ve sembollerin romanın yapısına nasıl yerleştirildiğini ortaya koymaktadır. Rüya, sadece bir kaçış aracı değil, aynı zamanda karakterlerin ruhsal dünyalarındaki izleri keşfetme yolu olarak da görülür. Çalışmada, rüya motifinin mitolojik anlatı ve olaylar içerisindeki önemi dikkat çekmektedir. Böylece eserde geçen mitolojik göndermelerin

romanın kurgusunun içerisine oldukça başarılı bir şekilde yerleştirildiğini ifade etmek mümkündür.

Romanda, Türk toplumunda birçok gelenek, görenek ve uygulamada kültürel çeşitliliğin var olduğu mesajı verilmek istenmektedir. Aynı zamanda da kültürel çeşitliliğin ve toplumsal zenginliğin aslında farklı bakış açıları ve deneyimlerle kazanılabileceğinin altı çizilmektedir. Eserde, kültürel çeşitliliğe sahip toplumlarda yaşam tarzları ve deneyimlerin paylaşılmasıyla empati ve hoşgörünün artabileceği gerçeğine de gönderme yapılmaktadır.

Sıra dışı ve tuhaf olaylar, gizemli figürler çerçevesinde kurgulanan romanda sosyal ve toplumsal olaylar anlatıcının bakış açısından yansıtılmıştır. Yazar bu eserinde kadın cinayetleri, doğa ve hayvan sevgisi gibi olgulara da yer vererek gündemde tutmaya çalışmıştır. “Su” yun kadim bereketinin ve şifasının kutsal bir miras olarak gelecek kuşaklara aktarılması noktasında roman okurları adeta gizemli bir yolculuğa çıkarır.

Kaynaklar

- Arargüç, M. Fikret. “Büyülü Gerçekçilik ve Louis de Bernières’nin Latin Amerika Üçlemesi”. Konya: Çizgi Kitabevi. 2016.
- Bars, Mehmet Emin. “Mitlerde Büyülü Gerçekçilik”. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 2/2, 219-230, 2013.
- Bayat, Fuzuli. “Ana Hatlarıyla Türk Şamanlığı.” 7. Baskı. İstanbul: Ötügen Neşriyat A.Ş., 2021.
- Çorak, Ahmet. “Öteki’nin ‘Ben’ Üzerine Düşen Gölgesi: Yabancılaşma”. MetaZihin: Yapay Zekâ ve Zihin Felsefesi Dergisi, 5/1, 1-40, 2022.
- Demir, Hiclâl. “Edebiyat Eğitiminde Peygamber Kıssalarının Rolü: Yunus Kıssasının Buket Uzuner’in Su Romanındaki İzleri”. Journal of Turkish Studies, 12/22, 333-342, 2017.
- Duman, Nesrin. “Bert Hellinger ve Aile Dizimi Terapisi”. Cyprus Turkish Journal of Psychiatry & Psychology, 2/2, 114-119, 2018.
- Emir, Derya, & Diler, Hatice, Elif. “Büyülü Gerçekçilik: Latife Tekin’in Sevgili Arsız Ölüm ve Angela Carter’ın Büyülü Oyuncakçı Dükkânı İsimli Eserlerinin Karşılaştırması”. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 30/2011.
- Erdem, Servet. “Büyülü Gerçekçilik ve Halk Anlatıları”. Milli Folklor, 12/91, 175-188, 2011.
- Faris, W. B. “Scheherazade’s Children”. In L. Zamora & W. B. Faris (Ed.), *Magical Realism Theory, History, Community*. Durham: Duke University Press, 163-190. 1995.
- Franke, Ursula. “The river never looks back historical and practical foundations of Bert Hellinger’s family constellations”. e-Book. Carl-Auer-Systeme Verlag: Heidelberg, 2017.
- Florioti, Duymuş, H.H. Eser, Elvan. “Kutsal Kitaplar ve Mitolojik Kaynaklar Işığında Eski Yakınoğlu’da Rüya Olgusu ve Algısı Üzerine”. Turkish Studies- International Periodical, for The Languages. 8/2, Ankara, 73-87. 2013.
- Fromm, Erich. “Psikanaliz ve Zen Budizm”. Çev: İlhan Güngören, İstanbul: Yol Yayınları. 1978.
- García, Teker, Ayfer. “20. yüzyıl Latin Amerika öyküsü”. Ankara: Ürün Yayınları, 2010.
- Guenther, Irene. “Magic Realism, New Objectivity, and the Arts during the Weimar Republic. *Magical Realism: theory, history, community*”. Edit: Lois Parkinson Zamora, Wendy B. Faris. Duke University Press. 33-73. London: Durham. 1995.
- Kamphenhout, Daan van. “Ataların Gözyaşları Topluluk Ruhunda Kurban ve Failler”. Çev. Pelin Turgut. İstanbul: Ganj Kitap, 2016.
- Kızıldağ, Hasan. “Sibirya Sahası Türk Destanlarında Yaratılışın Mitolojik Tezahürleri”. Editör: İbrahim Gümüş. “Mitoloji Araştırmaları IV”. Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınları, 2022.
- Madran, Cumhuriyet, Yılmaz. “Modern İngiliz Romanında Mikhail Bakhtin”. İstanbul: Gündoğan Yayınları, 2012.
- Özsevgeç, Yıldırım. “Büyülü Gerçekçi Kurgu Üzerine”. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8/39, 188-194, 2015.
- Roh, Franz. “Nach-Expressionismus, magischer Realismus: Probleme der neuesten

- Europäischen Malerei". Leipzig: Klinkhardt und Biermann. 1925.
- Stark, Roswitha. "Familienstellen mit Symbolen optimale systemische Lösungen auf dem Papier entwickeln: mit hilfreichen Checklisten und harmonisierenden Affirmationen", Murnau: Mankau Verlag GmbH, 2018.
- Şabaş, Esra, Polat. "Nazlı Eray Romanlarında Büyülü Gerçekçilik". Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 28/2, 401-412, 2024.
- Şamanik Aile Dizimi. Aile Dizimi Akademi. <https://www.ailedizimiankara.com/samanik-aile-dizimi/>. Şamanik Aile Dizimi. 2022, Erişim Tarihi: 21.07.224.
- Şen, Cemile. "Dede Korkut Anlatıları'nda Büyülü Gerçekçilik". Elâzığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- Todorov, Tzvean. "The Fantastic: A Structural Approach to a Literary Genre". Trans. Richard Howard. Ithaca: Cornell UP, 1974.
- Walter, Roland. "Magical Realism-An Overview". Magical Realism in Contemporary Chicano Fiction. Frankfurt am Main: Vervuert Verlag. 1993.
- Yılmaz, Ayfer. "Buket Uzuner'in "Uyumsuz Defne Kaman'ın Maceraları Su" Adlı Romanı Hakkında Bazı Tespitler". Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3/10, 101-122, 2015.

Extended Abstract

In this study, Buket Uzuner's novel "The Adventures of Misfit Defne Kaman Water" is analyzed in terms of cultural diversity and marginalization discourses within the framework of magical realism. It has been observed that the novel contains folkloric and mythological discourses and important data that can be analyzed in the context of cultural diversity and marginalization. The author's novels, which have the subtitle "The Adventures of the Misfit Defne Kaman" and are a nature quartet, undertake an important task in terms of bringing ecological awareness to the forefront and bringing environmental problems to the agenda again. In this novel, the author asserts that all living beings are of equal value. Thus, he emphasizes the importance of the element of "Water" in Shamanism, one of the Turkish traditions in which both nature and life are sacred, and the importance of the work "Kutadgu Bilig" in terms of Turkish history and culture through various messages. In the novel, the character Defne, who has an economically and emotionally libertarian spirit, struggles to gain her identity as a woman. Apart from these characteristics of the character, it has been seen that an eco-feminist reading opportunity is presented in the work. This novel, which centers on the cult of water, has a multi-layered structure. It is noteworthy that there are multiple events intertwined in the novel in general. In this work, which has a multi-layered structure, it is accepted that all living beings are of equal value. Therefore, it is seen that the element of "water" gains importance in Shamanism, one of the ancient Turkish traditions in which nature and life are sanctified. In the study, excerpts from the sections where the element of "water" gains importance are cited and shown as examples.

It has been determined that many themes and a large cast of people in the plot are tried to be explained within the scope of important concepts. In this context, it is noteworthy that the novel tries to criticize society through folkloric and mythological discourses. Among the cultural diversity in the novel, the deep cultural heritage of the Shamanic tradition is reflected in the foresight, tolerance, and patience that exist in the Anatolian wisdom presented from Mevlana to Nasreddin Hodja. In the novel, Pir Sultan Abdal's poem "Dostum" is a bridge to the love of the young Alevi boy Umit Kaman for the Sunni girl Tasvir. The story of Umit and Tasvir's unhappy reunion offers an opportunity to examine the recent issues of origin and family opening, family constellation, and the psychological, mental, and physical problems caused by family traumas transmitted from the experiences of past generations.

In this study, an analysis was made based on cultural diversity and marginalization. At the same time, this analysis attempts to be explained by analyzing the reflections of magical realism in the work. The novel takes the readers on a mysterious journey in terms of transferring the ancient fertility and healing of "water" to future generations as a sacred heritage.